

SLINIVKA BŘIŠNÍ (PANCREAS)

Def.: protáhlá žl., napříč před páteří v úrovni L₁₋₂, d: 14-16 cm, tl: 2-3 cm, hm: 60-90 g.

Popis pankreatu

- **caput pancreatis** = hlava: uložena v konkavitě duodena, topografie: a) ventr.: kříží ji úpon mesocolon transversum, b) kaud.: stáčí se doleva za vasa mesenterica superiora - vytváří tzv. processus uncinatus (pancreas minor, Winslowi), c) dorz.: zadní stěna břišní (VCI, vasa renalia dex., kaudální část ductus choledochus) - řídké vazivo → retropankreatická (Treitzova) membrána (pozůstatek embryonálního mesoduodena)
- **corpus pancreatis** = tělo: protěhlé, rozlišujeme 3 plochy: **facies ant.** - kryta parietálním peritoneem, obrácena do bursa omentalis, **facies post.** - spojena řídkým vazivem se zadní stěnou břišní, **facies inf.** - plocha spodní; X! v místě kde pankreas kříží aortu → **tuber omentale**
- **cauda pancreatis** = ocas: „jazykovitě“ se zužuje, dosahuje až ke slezině

Vnitřní struktura slinivky

Exokrinní pankreas

- základní jednotkou jsou lalůčky (**lobuli pancreatis**) - Ø 1 - 3 mm, stavba: 1 lobulus = stovky serozních acinů, lalůčky neúplně odděleny vazivem (v něm probíhají cévy a nervy), intralobulární vývod → interlobulární v. → ductus pancreaticus
- **ductus pancreaticus (Wirsungi)** - hlavní: d: 10 - 12 cm, š: 2 - 4 mm, průběh: celou délkou pankreatu (od ocasu až k vyústění do duodena), mírně vinutě, zhruba v dlouhé ose pankreatu, vyústí na **papilla duodeni major Vateri** - ústí opatřeno svěračem (m. sphincter ductus pancreatici)
- **ductus pancreaticus accessorius (Santorini)** - přídatný, variabilní: odvádí pankreat. šťávu z hlavy pankreatu, ve 33 % je jednou větví spojen s hl. vývodem, vyústí na **papilla duodeni minor**

Endokrinní pankreas

- základem jsou ostrůvky epitelových buněk - Langerhansovy ostrůvky (insulae pancreaticae): char.: počet - asi 1 mil., hmotnost - 1 až 2 g, Ø 0,1 - 0,5 mm, ostrůvky představují asi 1,5 % objemu celého pankreatu, ve žláze jsou rozptýleny nerovnoměrně - ↑↑ ocas, ↓↓ hlava pankreatu; produkce: inzulin, glukagon, somatostatin, gastrin; X! u některých živočichů (některé ryby a plazi) tvoří ostrůvky samostatný orgán

Cévní a nervové zásobení

- **tepny** - *rr. pancreatici* z *a. pancreaticoduodenalis sup. et inf.*, *rr. pancreatici* z *a. lienalis*
- **žíly** - *v. mesenterica sup.*, *v. lienalis*
- **míza** - *nodi hepatici* (← *caput pancreatis*), *nodi coeliaci* (← *corpus et cauda pancreatis*), *nodi pancreaticolienales* (← *caput et cauda pancreatis*)
- **inervace** - *plex. pancreatici* (parasymp. - n. X, symp. - ganglia hrudního sympatiku, sens.)

Pankreatická šťáva (succus pancreaticus)

Bezbarvá tekutina, pH 7-8, složení: H₂O, organické látky - enzymy (trypsin, amylázy, lipázy), anorganické látky - NaHCO₃, řízení sekrece: látkově.